

SERVICIILE DE CAMPANIE ÎN OPERAȚIA ISAF

LIFE SUPPORT SERVICES IN ISAF OPERATION

Lt.drd. Petrică-Crinu ȘINCARI*

Participarea la misiunile din teatrele de operații Afganistan/ISAF, cât și Kosovo/KFOR, reprezintă principalul efort operațional național în ceea ce privește angajamentul României în cadrul NATO. Acordarea sprijinului logistic eficient și eficace contingentelor participante la astfel de misiuni prin adoptarea, uneori, a soluțiilor multinaționale reprezintă una dintre principalele aspecte pe care planificatorii operațiilor le au în vedere în procesul de planificare a sprijinului logistic, cu atât mai mult în ceea ce privește serviciile de campanie, ele reprezentând, de fapt, o mare parte dintre nevoile primare ale fiecărui militar participant la operație.

Taking part in missions in Afghanistan/ISAF and KOSOVO/KFOR represents the main national operational effort regarding Romanians' commitment to NATO. Giving efficient logistics support to the units that take part in such missions by sometimes using multinational solutions represents one of the main aspects that the operation planners must take into account in the logistics support planning process, especially regarding field campaign services, that actually represent most of the basic needs of every military that participates in the operations.

Cuvinte-cheie: sprijin logistic; operația ISAF; servicii de campanie; contractori.

Keywords: logistic support; ISAF operation; life support services; contractors.

În războiul purtat de către comunitatea internațională împotriva terorismului au fost antrenate resurse uriașe pentru realizarea unui climat de securitate, care să ofere condițiile necesare unui progres al statelor, în evoluția acestora ca entități geopolitice recunoscute de comunitatea internațională. Angrenat cu forța în acest proces, Afganistanul a devenit, după 11 septembrie 2001, locul de desfășurare al bătăliilor duse împotriva terorismului. Operațiunea *Enduring Freedom*, lansată de Statele Unite pe teritoriul Afganistanului, urmărea schimbarea regimului taliban și eliminarea rețelei teroriste Al-Qaeda. După căderea regimului taliban, comunitatea internațională era hotărâtă să pună capăt tragicelor conflicte care zguduiseră Afganistanul. Prin urmare, pentru promovarea păcii durabile, a reconcilierii naționale, a stabilității și a drepturilor omului apare Acordul de la Bonn,

document ce făcea referire la independența, integritatea teritorială și suveranitatea națională a Afganistanului. Acordul pentru Aranjamente Provizorii din Afganistan în așteptarea restabilirii Instituțiilor Guvernamentale Permanente a fost semnat de către reprezentanții ONU și era destinat să traseze o direcție de urmat în procesul de creare a statului Afganistan și a unui plan de guvernare a țării. Documentul stipula înființarea Autorității Afgane Interimare, organism ce avea să primească transferul de autoritate la 22 decembrie 2001, pentru o perioadă de 6 luni, succedat de un alt mandat de doi ani până la efectuarea alegerilor.

Deși în Anexa 1 a Acordului de la Bonn este recunoscută sarcina poporului afgan de a-și asigura legea și ordinea în țară, este cerut și ajutorul comunității internaționale în procesul de pregătire al forțelor militare și de securitate. Astfel se creează, sub mandat ONU, Forța Internațională de Asistență pentru Securitate (ISAF), structură destinată să asigure prin contribuția a 16 națiuni, asistența și securitatea Kabulului și a zonelor adiacente. Articolul 1 al Rezoluției nr. 1.386 a ONU prevede

**Batalionul 300 Logistic „Sarmis”,
București*
e-mail: *crinusincari1989@yahoo.com*

responsabilitățile ce-i revin ISAF: „...asistența pentru Autoritatea Afgană Interimară în menținerea securității Kabulului și zonelor alăturate, astfel încât Autoritatea Afgană Interimară și personalul Națiunilor Unite să poată colabora într-un mediu de securitate.”

Începând cu anul 2003, ISAF este preluată de către NATO, moment din care operațiunile cunosc o expansiune continuă, urmărind instalarea unui climat de securitate care să susțină dezvoltarea economică sub un guvern afgan legitimat pe întreg teritoriul țării. Însă „ultimul summit al NATO a adoptat – Foaia de parcurs – privind perspectivele afgane post-2014 ... conform documentului, misiunea NATO/ISAF s-a finalizat la 31.12.2014, prin preluarea de către autoritățile afgane, în întregime, a responsabilităților asigurării securității pe teritoriul național. După finalizarea misiunii ISAF, angajamentul Alianței în Afganistan constă în desfășurarea Misiunii Resolute Support până la finalul anului 2016”¹.

Efortul de participare a armatei române la astfel de acțiuni militare a fost și este strict condiționat de existența unei logistici adecvate, specifică fiecărui acestui teatru de operații și contingent participant, influențată, în principal, de zona geografică, teren, climă și, nu în ultimul rând, de posibilitățile materiale existente în zona de dislocare.

Participarea la astfel de operații presupunea ca sprijinul logistic acordat trupelor luptătoare să fie la mare distanță de teritoriul național, aspect care a constituit o problemă destul de complexă, dar menționez că logistica, prin caracterul său vital pentru îndeplinirea cu succes a misiunii, a trebuit să-și adapteze, constant, capabilitățile la scopurile și la obiectivele cuprinse în strategia militară, prin stabilirea priorităților necesare asigurării unui sprijin adecvat, dinamic și oportun pentru susținerea forțelor.

În conformitate cu doctrina logistică a NATO, serviciile de campanie reprezintă, în principal, acele servicii destinate hrănirii, îmbăierii personalului, spălării și curățării echipamentului, deratizării și dezinfecției, asigurării poștei și curieratului, refacerea și recreerea personalului, serviciile funerare, apărării împotriva incendiilor, asigurării sănătății și securității în muncă, cât și de protecție a mediului. Asigurarea acestor servicii diferă de la o misiune la alta, în funcție de modul de cooperare multinațională din cadrul coaliției de forțe care acționează la acel tip de misiune.

În ceea ce privește asigurarea serviciilor de campanie la operația ISAF, acestea difereau în funcție de nivelul la care se aflau diversele structuri participante la operație, cât și de locul unde se aflau, mai exact, nivelul bazei înaintate de dislocare (*FOB/Forward Operating Base*). Deoarece un procent de 95% din serviciile de campanie atât la operația ISAF, cât și la operația actuală *Resolute Support* din Afganistan, au fost și sunt asigurate de partenerul american pe baza contractelor încheiate de către aceștia cu contractori internaționali, locali sau unități de sprijin logistic din structura armatei americane, în viziunea lor nivelurile unui FOB pot fi în ordine descrescătoare, în funcție de mărimea acestuia: 1, 2, 3, 4, sau 5.

Serviciile de campanie de care beneficiază majoritatea structurilor de forțe aparținătoare statului român au la bază, de regulă, Memorandumul de Înțelegere, a Acordului de Sprijin Logistic Reciproc (*ACSA/Acquisition and Cross-Servicing Agreements*) încheiat între Ministrul Apărării a statului român și direct cu Departamentul Apărării din Statele Unite ale Americii (în cazul în care serviciile sunt asigurate doar de către partenerul american) și prin înțelegeri bilaterale cu partenerii de Alianță, prin Sprijin logistic de la o terță parte (*Third Party Logistics Service Support/TPSS*), pe baza contractelor încheiate de către aceștia cu contractorii locali asigurați prin HNS (*Host Nation Support/Sprijinul Națiunii Gazdă*), la care și partea română ia parte.

În funcție de nivelul artei militare, structurile partenerilor de Alianță care asigură servicii de campanie pentru militarii români sunt materializate astfel:

- *linia I*, de regulă, partenerul american, indiferent de structura care este dislocată în aria de responsabilitate a unităților de manevră, detașamentelor de informații etc.;

- *linia a II-a*, unde se regăsesc doar structurile logistice civile, angajate pentru asigurarea anumitor servicii în aria de responsabilitate a unităților românești, respectiv anumite unități și subunități ale partenerilor de Alianță care se deplasează pe direcțiile de dispunere a structurilor românești (structuri de transport din subordinea brigăzilor logistice);

- *linia a III-a*, unde funcționează NSE-ul (*National Support Element/ Elementul Național de Sprijin*), care asigură interfața la nivel operativ

cu structurile logistice ale partenerilor de coaliție, respectiv cu structurile logistice din țară, fie ele subordonate Comandamentului Logistic Întrunit, sau Comandamentului Comunicațiilor și Informaticii, prin Centrul de conducere operațională din subordinea Statului Major General;

- *linia a IV-a*, Comandamentul Logistic Întrunit și categoriile de forțe care generează unitățile și subunitățile dislocate în teatrul de operații;

- *linia a V-a* este reprezentată de capacitățile economiei naționale care pot asigura anumite bunuri, produse și servicii structurilor dislocate în Afganistan.

Așa cum am specificat anterior, serviciile de campanie din operația ISAF se realizau prin combinarea forțelor și mijloacelor românești cu cele aparținătoare partenerului american puse la dispoziție, cele din urmă contribuind în proporție de 90%. Existând această colaborare, situația asigurării serviciilor de campanie diferea în funcție de colocarea militarilor americani, cu cei români. Așa că, în locurile unde exista structuri românești dislocate fără americani, asigurarea serviciilor de campanie devenea o responsabilitate națională. Pe de altă parte, în FOB-urile unde militarii români erau conlocăți cu cei americani, responsabilitatea privind asigurarea serviciilor de campanie era a structurilor logistice americane.

De asemenea, exista situația când serviciile de campanie care intrau în responsabilitatea structurilor naționale, acestea să fie asigurate de către americani, pe baza solicitărilor părții românești prin contracte încheiate, iar unele servicii care intrau în responsabilitatea americană să fie asigurate de militarii români, prin personalul specializat din structura unităților aflate în teatrul de operații (hrănirea, curățenia în tabără, spălarea lenjeriei și a cazarmamentului etc.). Pentru zona de responsabilitate Zabul, de exemplu, printre serviciile de campanie asigurate de către militarii români, se regăseser următoarele: spălătoria (deservire predare-primire obiecte personale la/de la spălătorie și supravegherea personalului civil local care lucra în cadrul unității); paza personalului civil care presta activități specifice (vidanjare, colectarea deșeurilor); serviciul de salubritate; deservirea stației de epurare a apei; manipularea materialelor din zona de aterizare a elicopterelor.

Printre serviciile asigurate de către partenerul american (atât cu personal propriu, cât și prin

contractare), de care beneficiau și militarii români se regăseau, de regulă: salubritatea și ridicarea resturilor menajere, cât și evacuarea lor, închirierea de utilaje de geniu, asigurarea aprovizionării cu materiale clasa I, clasa a III-a și clasa a IV-a, închirierea autovehiculelor destinate executării transporturilor de materiale între FOB-urile unde existau dislocate structuri românești, spălătoria obiectelor personale, asigurarea securității în FOB, mentenanța facilităților existente în FOB (utilajelor de geniu, spațiilor de servire a hranei, spațiilor de lucru, îmbăiere și igienă personală, generatoarele electrice etc.).

Considerat ca prim serviciu de campanie, modalitatea de *hrănire* diferea de la o locație la alta și se asigura pe baza acordurilor semnate de către partea română cu partenerii de coaliție, prin intermediul contractorilor internaționali (DynaCorp sau KBR – până în 2009). În FOB-urile de la nivelul liniei a III-a de sprijin logistic de genul KAF și HKIA (acestea fiind FOB-uri de nivel 1), hrănirea se asigura prin intermediul NAMSA (*NATO Maintenance and Supply Agency/Agencia NATO pentru Aprovizionare și Mentenanță*), care pe baza subcontractării serviciului către firme, cum ar fi Supreme, Sodexo sau cum am mai menționat, firma britanică KBR asigura hrănirea pentru un număr impresionant de militari. La nivelul anului 2011, în baza KAF, fiind dislocați în permanență peste 35.000 de militari, existau șapte săli de mese (*Dining Facility/DFAC*), acestea având concomitent o capacitate de 6.000 de persoane. Actualmente, în misiunea *Resolute Support*, acest număr de mese a fost redus la două DFAC-uri, fapt datorat numărului restrâns de militari care sunt dislocați pe KAF (13.110 militari pentru toată misiunea²). Astfel, militarii din FOB-uri serveau, de regulă, trei mese calde pe zi, conform programului aprobat de către comandanții structurilor românești, accesul în DFAC fiindu-le permis pe baza cartelelor de acces, distribuite pe bază de semnătură, fie pe liste special destinate. Atât listele, cât și cartelele erau verificate în permanență de către personalul de specialitate din structurile logistice, executând înlocuirea acestora, după caz.

Atunci când personalul executa misiuni în afara bazelor, acestora le era distribuită, cu o zi înaintea plecării, apă îmbuteliată și pachete de hrană rece sub forma *MRE/Meal Ready to Eat*. Cantitatea acestora diferea în funcție de durata estimativă a

misiunii, pentru 1-3 mese atunci când misiunea se executa pe o durată de până la 24 de ore, sau trei MRE/militar, atunci când misiunea se estima a se executa pe durata a peste 24 de ore.

În FOB-urile unde responsabilitatea privind hrănirea revenea structurilor românești, aceasta se asigura în funcție de stocurile de alimente existente în bazele unde exista depozite de alimente (clasa I), necesare preparării a 1-3 mese calde/zi, respectiv rații destinate hrănirii grupurilor de militari tip A (*Operational Rations-Unitized Group Ration, A Option/UGR-A*). Pe cealaltă parte, în FOB-urile unde militarii români erau conlocăți alături de cei americani, servirea mesei (1-3 mese calde) era asigurată prin grija partenerului american, în funcție de stocurile de alimente existente în depozitele proprii. Pentru celelalte mese, în amândouă situații prezentate mai sus, se asigura la plecarea din FOB, mese tip hrană rece (MRE) pentru toți militarii.³

În bazele de dislocare, firmele care asigura hrănirea, prin personalul specializat, executau activități de analiză a riscului pentru identificarea CCP (*Critical Control Points/Punctelor Critice de Control*) în desfășurarea activității de hrănire, executate cu scopul de a minimaliza riscul de îmbolnăvire prin consumarea alimentelor. Printre obiectivele de control se număra sursele de hrană, prevenirea contaminării, controlul temperaturilor, protecția împotriva insectelor și rozătoarelor, respectarea igienei de către manipulanții alimentelor, curățarea spațiilor și echipamentelor, cât și depozitarea resturilor.

În ceea ce privește sursele de achiziție/procurare a alimentelor, acestea erau verificate de către agenții precum EEC (*European Economic Community*), USDA (*US Department of Agriculture*) și CFIA (*Canadian Food Inspection Agency*), fiind aprobate doar sursele autorizate. Fiecare livrare era inspectată de către personal specializat cu scopul de a se asigura că natura și calitatea stocurilor respectă standardele de igienă. Inspecțiile erau executate de către o echipă ISAF Pmed sau US Veterinary în coordonare cu NAMSA și reprezentanții contractorilor, iar după inspecție toate bunurile erau etichetate cu data recepției, fiind depozitate în condiții corespunzătoare, separat de bunurile respinse, odată cu aceasta fiind eliminat riscul intrării acestora din urmă în lanțul alimentar. Alimentele cu caracter special, în ceea ce privește temperatura, erau păstrate în frigider cu destinație

specială (pește sau carne), fiind monitorizată în permanență temperatura prin citirea termometrelor plasate pe fiecare congelator sau frigider.

În FOB-urile de nivel 3, apa de băut se asigura fie prin facilitățile de hrănire (metodă utilizată cel mai des), fiind păstrată în frigider de mare capacitate, fie obținută cu ajutorul hidrofoarelor. Puțurile de mare adâncime au fost forate de către partea americană, cu sprijinul contractorilor locali, în timp ce instalațiile aferente hidrofoarelor au fost obținute prin achiziție directă din țară și transportate în aria de operații. Periodic erau trimise probe de apă în baza KAF sau chiar în țară, cu scopul de a fi verificată calitatea ei, cât și pentru identificarea modului de folosire a acesteia (apă menajeră, pentru preparat hrană sau pentru băut).

Fiind, de regulă, dispuse la distanțe considerabil de mari pentru executarea serviciilor privind hrănirea în aceleași condiții ca la nivelul bazei KAF sau HKIA, FOB-urile de nivel 5 dispuneau de aparatură electrocasnică de tipul cuptoarelor cu microunde, filtrelor de cafea, plitelor electrice etc., care le permitea prepararea, în condiții civilizate, a unor semipreparate consistente, preparate și care, la rândul lor, erau păstrate în containere frigorifice asigurate de partenerul american, de proveniență națională.

Îmbăierea personalului era serviciul de campanie care era asigurat fiecărui militar român indiferent de locul unde este dislocat prin facilitățile puse la dispoziție de către partenerul american. Astfel, atât la nivelul KAF, cât și la nivelul FOB-urilor de nivel 2 sau 3, îmbăierea personalului se realizează în grupurile sanitare ale containerelor transportabile, ISO 20, sau în cele ale locuințelor modulare în care era asigurată cazarea. Apa menajeră necesară îmbăierii era asigurată fie prin rețeaua de canalizare existentă-aducțiune cu apă proprie, care asigura trecerea apei printr-o instalație de purificare (*Reverse Osmosis Water Purification Unit/ROWPU*), fiind distribuită în bazine de decantare, apoi cu ajutorul hidrofoarelor distribuită containerelor prevăzute cu grupuri sanitare, fie prin transportul acesteia din surse proprii cu ajutorul autocisternelor de transport apă.

Spălarea lenjeriei și a efectelor personale se executa prin facilitățile puse la dispoziție de către partenerul american, care la rândul său a contractat firme specializate pentru a asigura acest serviciu de campanie. Astfel, spălarea lenjeriei se executa

în spălătorii deservite de către angajați locali în marea majoritate a FOB-urilor de nivel 3, 4 și 5, iar la nivelul bazelor de nivel 1, cum este KAF, prin spălătorii dispuse în containere cu mașini de spălat și uscătoare (fiind asigurate, prin contractare, de firma ECOLOG), aflate între clădirile modulare tip CORIMEC, fiind la îndemâna personalului cazat în aceste clădiri.

Asigurarea serviciului de salubritate diferea în funcție de starea infrastructurii din zona unde era amplasat FOB-ul. De aceea, cu excepția FOB-urilor de nivel 3 (FOB Lagman și FOB Apache) nu exista rețea de canalizare ceea ce a impus construirea de fose septice care, de cele mai multe ori, erau subdimensionate sau realizate necorespunzător de contractorii locali. Acest aspect presupunea costuri suplimentare pentru realizarea vidanșării acestora, serviciu executat destul de des pentru a evita apariția epidemiilor odată cu refularea continuă a acestor fose septice. Ca o măsură luată, în ceea ce privește această problemă, a fost faptul că în unele FOB-uri s-a încetat contractarea acestui serviciu, dejecțiile rezultate fiind arse în incineratoare de mare capacitate puse la dispoziție de către partenerul american.

Evacuarea deșeurilor și a resturilor menajere se asigura tot prin contractare de către partenerul american (firma ECOLOG în baza KAF și HKIA), deșeurile și resturile menajere fiind evacuate fie în pubele metalice, fie PVC, acestea fiind dispuse lângă fiecare clădire modulară. Pubelele erau golite zilnic de către muncitorii locali angajați în baza contractului la care partea română contribuia financiar în fiecare lună, după ce partenerul american emitea factura pentru serviciul de evacuare a deșeurilor, prin intermediul celei ACSA, costurile fiind în funcție de procentul de militari români existenți în bază din numărul total de militari care beneficia de acest serviciu.

În ceea ce privește luarea *măsurilor de protecție a mediului, securitatea și sănătatea în muncă*, aceste activități se executau la fel ca în țară, punându-se mare accent pe activitățile de protecție a muncii și supraveghere tehnică prin executarea cu rigurozitate a controalelor, a instructajelor și a verificărilor conform legislației naționale în vigoare. Astfel, la sosirea în zona de operații se executa instructajul introductiv general fiind urmat de cel la locul de muncă. Aceste controale necesită consemnarea lor în fișele individuale de protecție

a muncii după sosirea întregului personal în FOB-uri. La nivelul subunităților, instructajul se executa lunar și ori de câte ori personalul a schimbat locul de muncă și semestrial la personalul din statul major. Cât despre respectarea normelor PSI și a celor de protecția mediului, erau făcute precizări separate conform reglementărilor naționale.

Activitățile de ridicare a moralului, sociale și recreative (Morale Warfare and Recreation/MWR) aveau ca scop întărirea coeziunii unităților și subunităților, prin promovarea și construcția stării morale a trupelor, prin perfecționarea calității vieții și prin asigurarea de servicii recreative care s-au realizat în facilitățile existente în fiecare FOB, conform contractelor încheiate.⁴ Astfel, s-au amenajat și sunt în funcțiune săli de sport și săli de Internet (prin eforturile Comandamentului Comunicațiilor și Informaticii și a CLÎ, care au asigurat legătura la Internet prin modulele de comunicații și informatică dislocate în teatru), pe lângă facilitățile asigurate de către partenerul american prin contractare. Ceea ce este de apreciat este faptul că toate aceste facilități erau utilizate la comun cu partenerii de Alianță, aspect ce a fost constatat ca fiind benefic ca urmare a creșterii coeziunii la nivel de structuri, dar și a prietenilor strâns legate chiar și după repatriere dintre militarii români și cei din Alianță.

Asigurarea serviciilor funerare și colectarea obiectelor personale reprezintă o activitate în totalitate de responsabilitate națională fiind necesară stabilirea tuturor documentelor și formalităților ce trebuiau executate în caz de deces a unui militar a contingentului național participant la operație. Astfel, fiecare structură care avea personal dislocat în teatrul de operații aveau întocmite, la nivel de unitate, propriile reglementări în ceea ce privește organizarea activităților în astfel de cazuri nefericite.

Asigurarea serviciilor poștale. Solicitățile militarilor dislocați în TO, în ceea ce privește trimiterea de scrisori, colete și pachete, erau soluționate prin grija NSE-ului, care le centraliza la nivelul bazei KAF și HKIA, iar după ce erau pachetizate erau trimise prin transport aerian către Baza 90 Transport Aerian, de unde erau preluate de către reprezentanți ai unităților de unde aparțin cei care au transmis pachetele.

Așa cum am mai prezentat, un procent considerabil de mare din totalul serviciilor de campanie asigurate la nivelul operației ISAF, dar

și în continuare, în operația Resolute Support, aparține partenerului american. Astfel, la nivelul ariei de operații, cu scopul de a sprijini cererile de materiale, piese de schimb, servicii de campanie, întreținerea instalațiilor din bazele de dislocare etc., înaintate de subunitățile românești, din cadrul unităților aparținătoare armatei SUA, au fost desemnate unități (subunități) care să soluționeze cererile respective. Acele structuri au fost denumite „sponsor” și au fost stabilite cu scopul de a crea un sistem logistic logic și coerent, asigurând prima verigă din lanțul de aprovizionare-livrare, cererile nesoluționate fiind înaintate atât către NSE-ul românesc, cât și către eșalonul superior american.

În concluzie, având în vedere implicațiile și sprijinul necondiționat al partenerului american în domeniul abordat, dar și modul în care NSE-ul românesc reușește să completeze deficiențele constatate prin suplinirea și implicarea efectivelor proprii în asigurarea acestui domeniu funcțional al sprijinului logistic, se poate concluziona că structurile românești dislocate în Afganistan, în vederea contribuției, în cadrul Alianței, la atingerea obiectivelor misiunii ISAF (respectiv Resolute Support), le sunt asigurate toate serviciile de campanie necesare desfășurării, în bune condiții, a misiunilor încredințate.

NOTE:

1 *Raport activitate MApN pentru anul 2014*, publicat în „Monitorul Oficial” (partea a III-a), la 19 mai 2015.

2 <http://www.rs.nato.int/troop-numbers-and-contributions/index.php>, accesat la 22.11.2015.

3 C. Zisu, *Serviciile de campanie în operațiile de stabilitate și sprijin*, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, 2011, p. 270.

4 *Ibidem*, p. 279.

BIBLIOGRFIE

SMG/PF-3, Doctrina operațiilor întrunite în Armata României, București, 2013.

Bușoi M., *Eficientizarea sprijinului logistic în noua configurație a conflictelor militare*, fondul de carte al Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2009.

Zisu A., *Serviciile de campanie în operațiile de stabilitate și sprijin*, fondul de carte al Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2012.

<http://www.rs.nato.int/>

http://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_69366.htm

<https://www.rusi.org>

www.norway.org.et